

BESLUT
2021-03-10

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 22 oktober 2020 –
Gruppen för utländska studerande

Saken

Rätt till svenskt studiestöd för EU-
medborgare

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § tredje stycket studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN, som är medborgare i Tyskland, ansökte om studiemedel för läsåret 2020/2021. I samband med sin ansökan uppgav NN bland annat följande. Hon har bott i Sverige sedan augusti 2016 och studerat på universitet här. Hon är sammanboende med en nigeriansk medborgare som arbetar och studerar i Sverige.

CSN avslag ansökan med motiveringen att NN, som utländsk medborgare, inte uppfyller villkoren för att få rätt till svenskt studiestöd vare sig enligt EU-rätten eller enligt svenska bestämmelser. CSN bedömde vidare att det inte fanns särskilda skäl att bevilja henne sådan rätt.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak följande. Hon bor med sin sambo, som är utländsk medborgare och studerande och hennes sambo har beviljats rätt till studiestöd. Hon har fått information från CSN om att så länge hennes sambo har rätt till studiestöd så har hon också rätt till studiestöd.

CSN överlämnade ärendet med ett yttrande och anförde bland annat följande. NN har inte permanent uppehållstillstånd. NN har uppehållsrätt i Sverige, men uppfyller inte villkoren för varaktig anknytning till Sverige. Hon har inte förvärvat arbetat i två år i Sverige. NN är sambo sedan mer än två år i Sverige med en nigeriansk medborgare som själv uppfyller förutsättningarna för rätt till svenskt studiestöd enligt svenska bestämmelser. CSN bedömer att sambon har uppehållsrätt på anknytning till NN.

Hon kan dock inte få varaktig familjeanknytning via sambons sysselsättning, eftersom hans uppehållsrätt hänför sig till NN. Det finns inte heller särskilda skäl att lämna studiemedel. Hon uppfyller därför inte villkoren för att få studiemedel enligt svenska bestämmelser. NN har aldrig arbetat i Sverige CSN bedömer därför att hon inte är migrerande arbetstagare i Sverige. NN har inte permanent uppehållsrätt i Sverige. Hon uppfyller därför inte villkoren för att få studiemedel enligt EU-rätten. CSN anser därför att överklagandet ska avslås.

NN har i en skrivelse, med anledning av CSN:s yttrande, anfört bland annat följande. Hon har stark anknytning till Sverige, eftersom hon har bott här under en lång tid och planerar att stanna ännu längre, eftersom hon nu väntar barn. Hon har även börjat studera svenska på SFI. Hon borde ha rätt till sociala förmåner enligt EU-rätten eftersom hennes sambo har arbetat i Sverige sedan år 2017.

Författningsbestämmelser m.m.

I 1 kap. 4 § studiestödsbalken (1999:1395) anges följande. När det gäller rätt till studiestöd enligt denna lag, ska utländska medborgare jämföras med svenska medborgare om de på grund av anställning eller etablering som egenföretagare här i landet kan härleda rättigheter i fråga om sociala förmåner från

1. EU-rätten,
2. avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES),
eller
3. avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan, och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer. Första stycket gäller även familjemedlemmar som avses i 3 a kap. 2 § första stycket utlänningslagen (2005:716) till sådana utländska medborgare. Detsamma gäller sådana familjemedlemmar till svenska medborgare som avses i 3 a kap. 2 § andra stycket utlänningslagen, om den svenska medborgaren är anställd eller egenföretagare här i landet.

I 1 kap. 5 § samma lag anges följande. Utländska medborgare med permanent uppehållsrätt i Sverige som kan härleda rättigheter i form av sociala förmåner från EU-rätten ska, när det gäller rätt till studiestöd enligt denna lag, jämföras med svenska medborgare.

I 3 kap. 4 § samma lag anges följande. Studiemedel får lämnas till studerande som är svenska medborgare. Studiemedel får också lämnas till studerande som inte är svenska medborgare, om de studerande

1. är bosatta i Sverige och har permanent uppehållstillstånd här, och
2. har bosatt sig i Sverige huvudsakligen i annat syfte än att genomgå utbildning här. Kravet på permanent uppehållstillstånd i andra stycket 1 gäller inte för personer som har fått en varaktig anknytning till Sverige och som är
  1. utländska medborgare med uppehållsrätt enligt 3 a kap. 3 eller 4 § utlänningslagen (2005:716),
  2. schweiziska medborgare med uppehållstillstånd, eller
  3. familjemedlemmar till schweiziska medborgare som avses i 2 och själva har uppehållstillstånd.

Studiemedel får lämnas även om kravet på permanent uppehållstillstånd i andra stycket 1 inte är uppfyllt, om den studerande har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige eller har beviljats ett uppehållstillstånd enligt den lagen eller om det finns särskilda skäl för att lämna studiemedel.

Av 6 § CSNFS 2006:7 framgår att den studerande för att på grund av förvärvsarbete uppfylla villkoret om en varaktig anknytning, efter den senaste inresan till Sverige i syfte att bosätta sig här ska

1. ha vistats i landet under en sammanhängande tid om minst två år, och
2. under vistelsen ha förvärvsarbetat i landet minst två år, på minst halvtid.

I 8 § CSNFS 2006:7 anges följande. En studerande ska anses ha varaktig anknytning till Sverige om han eller hon efter den senaste inresan till Sverige i syfte att bosätta sig här

1. har vistats i landet under en sammanhängande tid om minst två år, och
2. sedan minst två år är sambo eller gift och sammanboende med en svensk medborgare eller en person som uppfyller förutsättningarna för rätt till studiestöd i 2 kap. 4 § andra– fjärde styckena eller 3 kap. 4 § andra–fjärde styckena studiestödslagen (1999:1395) i den mån rätten till studiestöd inte beror på att denne har uppehållsrätt enligt 3 a kap. 4 § utlänningslagen (2005:715) som make eller sambo till den studerande.

Vid prövningen av vistelsetid i Sverige enligt punkt 1 ska vistelsen bedömas vara sammanhängande även om den studerande har avbrutit sin vistelse i landet under en kortare tid än sex månader. Den tid som den studerande vistats utomlands ska inte ingå i beräkningen av den sammanhängande vistelsetiden.

Prövningen enligt EU-rätten görs utifrån Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF), Europaparlamentet och rådets förordning (EU) nr 492/2011 av den 5 april 2011 om arbetskraftens fria rörlighet inom unionen, Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG om unionsmedborgare och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier samt praxis från EU-domstolen.

Överklagandenämndens bedömning

NN är EU-medborgare och bosatt i Sverige. Hon kan få rätt till svenskt studiemedel

1. på grund av uppehållsrätt och varaktig anknytning genom arbete eller sammanboende, eller
2. på grund av särskilda skäl till undantag.

NN, som har uppehållsrätt i Sverige men som inte redovisar något arbete här, är sedan flera år sammanboende med en utländsk medborgare som själv har rätt till svenskt studiestöd. Hans rätt till studiestöd grundas dock, såvitt framkommit, på att han har uppehållsrätt i Sverige så som sambo till NN. Mot bakgrund av dessa förutsättningar har NN, i enlighet med 8 § 2 CSNFS 2006:7, inte varaktig anknytning till Sverige genom sammanboende. Vad NN åberopat utgör inte heller sådana särskilda skäl som krävs för att studiemedel ändå ska kunna lämnas.

I likhet med CSN konstaterar Överklagandenämnden att NN varken har permanent uppehållsrätt i Sverige eller ställning som migrerande arbetstagare här. Hon kan därmed inte heller härleda någon rätt till svenskt studiestöd från EU-rätten.

Mot bakgrund av det anförda ska överklagandet avslås.

Robert Schött

Cecilia Hedenström

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Schött, myndighetschef, Anita Enocksson, Hans Eklund, Sebastian Hasselström, Jessica Levin, Helena Söderberg och Christer Bergqvist

Föredragande: Cecilia Hedenström

Kopia till CSN